Súd:	Mestský súd Košice
Spisová značka:	K3-15C/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7522201125
Dátum vydania rozhodnutia:	28. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Iveta Puškášová
ECLI:	ECLI:SK:MSKE:2024:7522201125.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

15C/787/2016

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Ivetou Puškášovou v spore žalobkyni: A. B. C. D., nar. XX.X.XXXX, E. XX, F., zast. JUDr. Rastislav Lenart, advokát AK, Pollova 32, Košice proti žalovanému: G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, zast. JUDr. Tomáš Sabadoš, advokát AK, Florianská 19, Košice, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy

,

r o z h o d o l :

15C/787/2016

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur, a to do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a.

III. P r i z n á v a náhradu trov konania žalobkyni v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

15C/787/2016

1. Žalobkyňa podanou žalobou žiadala aby súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 300.000 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 300.000 Eur od 13.2.2021 do zaplatenia a zároveň aj náhradu trov konania.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 12.2.2021 v čase približne o 6:10 hod. viedol žalovaný po Prešovskej ceste č. I/20 v Košiciach v smere od centra mesta na Zelený dvor, osobné motorové vozidlo zn. J. K., evidenčného čísla F. XXX L. v pravom jazdnom pruhu a vo vzdialenosti približne 85 metrov pred priechodom pre chodcov nachádzajúcom sa pred čerpacou stanicou OMV, prešiel s vozidlom do ľavého jazdného pruhu, pričom z dôvodu nevenovania sa plne vedeniu vozidla a nesledovania situácie v cestnej premávke, nedal prednosť chodkyni M. D., ktorá prechádzala po riadne vyznačenom priechode

pre chodcov z pravej strany na ľavú z pohľadu vodiča, čím porušil dôležité povinnosti uložené mu ako vodičovi ustanovením § 4 ods. 1, písm. c/, písm. f/zákona 8/2009 Z.z. o cestnej premávky, v dôsledku čoho utrpela poškodená M. D. viaceré zranenia, najmä roztrhnutie hrudnej srdcovnice so zakrvácaním do ľavej pohrudnicovej dutiny, ktoré bolo tým zranením, na následky ktorého poškodená po prevoze do Univerzitnej nemocnice L.Pasteura v Košiciach dňa 12.2.2021 v čase o 6:55 hod. zomrela, poškodená bola matkou navrhovateľky.

3. Za vyššie uvedený skutkový stav bol žalovaný uznaný vinným a to trestným rozkazom Okresného súdu Košice I sp. zn. 10T/49/2021, bol uznaný vinný, že inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania, a to porušením dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2/ písm.a/ Trestného zákona s použitím ust. § 138 písm. h/ Trestného zákona, pričom súd mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorý mu podmienečne odložil a určil mu pri povolení podmienečného odkladu trestu odňatia slobody skúšobnú dobu 3 roky a zároveň mu uložil aj zákaz činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel v trvaní 3 roky.

4. Zároveň súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyni škodu vo výške 1.451, 12,- Eur a nahradiť poškodenému Union zdravotná poisťovňa, Bratislava škodu vo výške 52,86 Eur, ktorú žalovaný uhradil, pričom sumu 1.451,12 Eur bola žalobkyni pripísaná na účet dňa 11.2.2022.

5. Žalobkyňa svoju žalobu opiera o ust. § 13 ods. 2 OZ, kde je uvedené, že pokiaľ by sa nezdalo dostačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 len preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom žalobkyňa si cestou súdu nárokuje na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému, keďže je preukázaný zásah žalovaného do osobnostných práv žalobkyne, keďže dôsledkom dopravnej nehody – došlo následne k úmrtiu poškodenej, konkrétne do práva na jej súkromie, ktorého súčasťou je aj rodinný život, ktorý bol smrťou poškodenej Tatiany Palkovej – matky žalobkyne, s ktorou žalobkyňa žila v spoločnej domácnosti celkom neodčiniteľným spôsobom narušený, svoj právny nárok žalobkyňa opiera o rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky 30Cdo/1096/2009 a 30Cdo/1578/2009, ktoré pojednávajú o danej tematike a takisto aj na ďalšie rozsudky Okresného súdu Košice II sp. zn. 19C/165/2009 a Okresného súdu Košice II sp. zn. 42C/59/2010.

6. Žalobkyňa je dcérou nebohej M. D. a matkou maloletej vnučky neb. M. D. a zároveň má žalobkyňa aj brata (syna) neb. M. D. - D. D..

7. Má za to, že hodnota ľudského života sa dá vyjadriť aj výrazmi ako významnosť, cennosť, jedinečnosť, vzácnosť, neopakovateľnosť, nenahraditeľnosť, poukázali zároveň, že sudcovia Najvyššieho súdu Českej republiky a odborníci z prvej lekárskej fakulty Karlovej Univerzity v Prahe vyčíslili, koľko stojí totálna strata ľudského zdravia a schopností a prišli k čiastke 10.051 200,00 Kčs a teda v prepočte 365.950 Eur (táto suma sa odvíjala od priemernej mesačnej nominálnej mzdy v Českej republike a činí jej 4-násobok).

8. Keďže neb. M. D. nar. XX.X.XXXX zomrela XX.X.XXXX ešte v produktívnom veku, mala pred sebou ešte roky aktívneho života a taktiež aj rodinného života počas ktorého mohla zabezpečovať potreby svoje aj svojej rodiny (dcéry, syna a vnúčaťa), ale po nástupe na starobný dôchodok po skončení pracovného pomeru by sa mohla osobne venovať a starať aj o členov jej rodiny, čo však jej smrťou je nemožné, preto suma, ktorú žalobkyňa uplatňuje ako náhradu nemajetkovej sumy je podľa názoru žalobcov primeraná.

9. Žalovaný cestou právneho zástupcu uviedol, že v čase dopravnej nehody bol povinne zmluvne poistený v poisťovni Generali poisťovňa, ktorej nahlásil škodovú udalosť, pričom aj jej zaslal oznámenie o tomto spore.

10. Má za to, že podľa ustálenej rozhodovacej činnosti súdov SR náhrada nemajetkovej ujmy spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obetí dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla je súčasťou krytia, ktoré vyplýva z povinného zmluvného poistenia.

11. Samotný nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy uznáva, je si vedomý toho, že jej bude zaviazaný zaplatiť nemajetkovú ujmu, výhradu má však voči žalovanej sume nakoľko suma 300.000 Eur s prísl. je značne premrštená a nie je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou súdov, keďže ide o viac ako 10-násobok bežne uznávanej náhrady nemajetkovej ujmy.

12. Zároveň poukázal na to, že jeho osobné majetkové pomery by mal súd taktiež zohľadniť, keďže žije v spoločnej domácnosti so sestrou N. H. nar. XX.X.XXXX, ktorá je po prekonaní detskej mozgovej obrny a jej mentálny stav vyžaduje doprovod, ide o ťažko zdravotne postihnutú osobu; v spoločnej domácnosti navyše žije aj so svojou starou matkou J. D. nar. XX.X.XXXX, ide o osobu s vyšším vekom a s početnými zdravotnými komplikáciami, pričom obe osoby sú odkázané na jeho pomoc.

13. Zároveň poukázal na to, že dňa 17.2.2021 sa pozostalým obetiam dopravnej nehody písomne ospravedlnil a v liste im vyjadril jeho úprimnú ľútosť nad spôsobenou situáciou a stratou blízkej osoby. Má za to, že už samotné odsúdenie ako aj jeho ospravedlnenie je možné považovať za určité zadosťučinenie vo vzťahu k všetkým pozostalým.

14. Ďalej poukázal aj na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Košiciach pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch - rozsudok Okresného súdu Košice - okolie sp.zn. 14C/380/2014, v ktorom bola priznaná nemajetková ujma v peniazoch vo výške 20.000,- eur a v 2. rade priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 15.000,- eur, ktorý rozsudok bol však krajským súdom zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie, pričom okresný súd vo veci rozhodol opätovne rozsudkom zo dňa 14.03.2019 a priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 10.000,- eur, žalobcovi v 2. rade nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,- eur, proti tomuto bolo síce podané odvolanie, avšak krajský súd ho rozsudkom potvrdil, voči rozhodnutiu bolo podané aj dovolanie, Najvyšší súd SR však toto dovolanie rozsudkom sp. zn. 4Cdo/201/2021 zo dňa 30.11.2022 zamietol. Poukázal na to, že v prípade rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky požiadavka žalobkyne je neprimeraná, poukázal na rozsudky Okresného súdu v Prievidzi sp. zn. 6C/117/2010, kedy bol zrazený chodec 6-ročný na prechode pre chodcov, kde otcovi priznali 8.300,- eur, matke 8.300,- eur, ktorý Krajský súd v Trenčíne a následne Najvyšší súd SR sp. zn. 1NCdo/10/2013 potvrdil, ako i rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 37C/178/2009, kde bola usmrtená chodkyňa na prechode pre chodcov a žila v spoločnej domácnosti so všetkými žalobcami, Okresný súd Trnava sp. zn. 37C/178/2009, Krajský súd v Trnave pod sp. zn. 11Co/90/2010 a Najvyšší súd SR pod sp. zn. 4Cdo/139/2011, kde súdy ustáli náhradu nemajetkovej ujmy poškodených nasledovne: otcovi 15.000,- eur, matke 15.000,- eur a dvom súrodencom po sume 2.000,- eur.

15. Vzhľadom k týmto skutočnostiam v súlade s rozhodovacou praxou súdov navrhuje priznať žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000,- eur a zároveň nepriznať nárok na úroky z omeškania.

16. Žalobca cestou právneho zástupcu na vyjadrenie uviedol, že žalobkyňa v celom rozsahu trvá na podanej žalobe ako aj na jej obsahu a dôvodoch, zároveň poukazuje aj na skutočnosť, že súd môže použiť tzv. moderačné právo, a teda môže po vykonanom dokazovaní uplatnený nárok aj znížiť, že poškodená neb. M. D. bývala a žije v spoločnej domácnosti so žalobkyňou a jej dcérou, a to až do jej smrti; pričom žalobkyňa považuje výšku náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 8.000,- eur zo strany žalovaného zo nemorálne vzhľadom k predmetu konania a smrti jej matky, a teda s touto sumou nesúhlasí, zároveň uviedla rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 7.07.2015 sp. zn. 6Cdo/810/2014, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, v ktorom bola priznaná nemajetková ujma manželovi za stratu manželky vo výške 70.000,- eur a každému z dvoch maloletých detí 100.000,- eur za stratu matky, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 20.05.2015 sp. zn. 4Co/658/2014, kedy bolo priznané oprávnenej osobe - manželovi náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- eur spôsobenej smrťou manželky, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 30.07.2015 sp. zn. 12Co/465/2014, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a manželke plus maloletým deťom priznal náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou manžela a otca detí vo výške 33.000,- eur, pričom celková výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy bola 100.500,- eur, ďalej rozhodnutie Krajského súdu Trnava, ktorý rozhodnutím zo dňa 21.05.2014 sp. zn. 11Co/116/2013 potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý priznal oprávnenej osobe - manželke náhradu nemajetkovej ujmy spôsobené smrťou manžela vo výške 33.000,- eur.

17. Z vyššie uvedených rozhodnutí súdov tak žalobkyňa má za to, že žalovaný uvádzanými rozhodnutiami súdov nie celkom objektívne a úplne chcel navodiť dojem, že nemajetková ujma v praxi súdov je priznávaná v nižších sumách, pričom opak je pravdou a záleží od každého konkrétneho prípadu a dôkazného stavu, preto žalobkyňa v plnom rozsahu trvá na výške náhrady nemajetkovej ujmy.

18. Súd v prejednávanej veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, úmrtným listom, rozhodnutím - trestným rozkazom Okresného súdu Košice I sp. zn. 10T/49/2021, písomnými vyjadreniami zástupcov strán sporu, správou o škodovej udalosti, listom žalovaného, lekárskou správou ako i ostatným obsahom spisu a zistil tento skutočný stav:

Žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že stratu matky veľmi ťažko znášala, žila v spoločnej domácnosti s ňou a spolu s jej maloletou dcérou, ktorá v čase dopravnej nehody mala 13 rokov, pričom veľmi ťažko prežívala smrť matky žalobkyne, že samotná žalobkyňa dva mesiace nedokázala fungovať, mala psychické problémy, keďže všetko už ostalo iba na strane žalobkyne, že žalobkyňa spoločne s matkou chodievali na ihriská a na výlety, spoločne do mesta, keď boli nejaké kultúrne akcie a taktiež aj na dovolenku do Maďarska, väčšinou trávili spoločný čas doma s matkou, dcéra bola veľmi naviazaná na matku - starú matku, keďže žalobkyňa pracovala na zmeny, denné aj nočné, v čase, keď bola v práci, s dcérou bola doma jej matka, že s matkou žili od roku 1986, že jej matka pracovala ako vedúca učtárne, pričom príjem svojej matky nepoznala, že žalobkyňa je riadne zamestnaná a vo firme jej príjem činí okolo 1.000,- eur mesačne.

19. Žalovaný sa pojednávania nezúčastnil, cestou právneho zástupcu, v písomnom vyjadrení však uviedol, že uznáva nárok žalobcu na náhradu majetkovej ujmy, výhrady mal len k výške majetkovej ujmy, ktorú žalobkyňa požaduje, keďže táto je vysoká, ďalej, že z vyjadrenia žalobkyne na pojednávaní vyplynulo, že mala štandardný vzťah s matkou, ktorá s ňou žila v spoločnej domácnosti, nebola na ňu odkázaná a ani následne matka nebola odkázaná na nebohú, spoločný vzťah trávili štandardne, väčšinou doma, pričom žalovaný sa stará o svoju rodinu ako aj o svoju matku a sestru, ktorá je zdravotne ťažko postihnutá, ktoré osoby sú odkázané na jeho starostlivosť, majú zdravotné problémy a aj po finančnej stránke jeho príjmy sú príliš nízke, je tiež otcom maloletého syna, ktorý navštevuje základnú školu a tiež má zdravotné problémy, že v súčasnej dobe žalovaný nevlastní dve motorové vozidlá, keďže Ford Fiesta už neexistuje, žalovaný mal dopravnú nehodu dňa 8.06.2024 a od uvedeného dňa je motorové vozidlo vrakom a zároveň poukázal na to, že žalobkyni aj pozostalým dňa 17.02. sa písomne ospravedlnil a vyjadril svoju úprimnú ľútosť nad spôsobenou situáciou a nad stratou blízkej osoby, že bol za tento skutok aj právoplatne odsúdený, pričom aj toto malo určitý satisfakčný účinok, ktorý žiadajú, aby súd zohľadnil, pričom výšku nemajetkovej ujmy ponechal na úvahu súdu.

20. Predmetom tohto konania je náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 300.000,- eur spolu aj s 5%-ným úrokom z omeškania od 13.02.2021, ktorý žalobkyňa uplatňuje v deň po úmrtí poškodenej M. D., a to až do zaplatenia.

21. Podľa ust. § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

22. Podľa ust. § 13 ods. 1 OZ, má fyzická osoba právo domáhať sa najmä, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili nedostatky týchto zásahov, aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

23. Podľa ust. § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúcim zadosťučinením podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

24. Pokiaľ ust. § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

25. V prejednávanej veci je zrejmé, ktorá skutočnosť vyplýva z trestného rozkazu sp. zn. 10T/49/2021, že v čase o 6.10 hod. po Prešovskej ceste č. I 20, v Košiciach dňa 12.02.2021 v smere od centra mesta na Zelený dvor viedol osobné motorové vozidlo zn. Hyundai i30 ev. č. F. XXX L. v pravom jazdnom pruhu a vo vzdialenosti 85 metrov pred priechodom pre chodcov žalovaný, pričom prešiel

s vozidlom do ľavého jazdného pruhu a z dôvodu nevenovania sa plne vedeniu vozidla, ani sledovaniu situácie v cestnej premávke, nedal prednosť chodkyni M. D., ktorá prechádzala po riadne vyznačenom priechode pre chodcov z pravej strany na ľavú z pohľadu vozidla, pričom v dôsledku toho utrpela M. D. viaceré zranenia, najmä roztrhnutie hrudnej srdcovnice so zakrvácaním do ľavej pohrudnicovej dutiny, ktoré bolo tým zranením, na následky ktorého poškodená po prevoze do Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach dňa 12.02.2021 v čase o 6.55 hod. zomrela, a teda na tomto základe žalovaný inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal prečin usmrtenia, za ktorý bol odsúdený na trest odňatia slobody dva roky, zároveň mu výkon uloženého trestu bol podmienečne odložený a určená skúšobná doba na tri roky ako i zákaz činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel, v súlade s rozhodnutím, bol žalovaný povinný nahradiť poškodenej sumu vo výške 1.451,12 eur titulom náhrady nákladov za pohreb a služby s tým spojené a zároveň uložená povinnosť uhradiť poškodenému Union, zdravotná poisťovňa sumu 52,86 eur.

26. I z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že žalovaný spôsobil predmetnú dopravnú nehodu z nedbanlivosti, že v danom čase bol žalovaný vodičom motorového vozidla a že v čase dopravnej nehody bol povinne zmluvne poistený v poisťovni Generali Poisťovňa, ktorej nahlásil aj škodovú udalosť.

27. Spoločnosť, poisťovňa však do konania ako intervenient nevstúpila (č.l. 24 až 25).

28. K porušeniu práva na ochranu osobnosti žalobcov, a to práva na ochranu súkromia rodinného života, tak došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného, ktorý zavinil dopravnú nehodu, pri ktorej bola usmrtená matka žalobkyne, za ktoré protiprávne konanie bol odsúdený, nečakaným úmrtím matky žalobkyne tak došlo k vážnemu zásahu do jej osobnostných práv.

29. Súd v prejednávanej veci prihliadal na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá spočívala v smrti matky žalobkyne a pri určení sa spravoval úvahou, či vôbec je možné v peniazoch oceniť ľudský život, či je objektívne vôbec možné stanoviť akékoľvek kritériá na peňažné vyčíslenie straty blízkej osoby, a teda stanoviť všeobecne aplikovateľné kritériá na určenie takejto výšky peňažnej náhrady v prípade smrti blízkej osoby ako následku protiprávneho konania škodcu, nie je objektívne možné, pretože ľudský život nie je obchodovateľný tovar a jeho hodnota je v podstatne v peniazoch nevyčísliteľná. Možno iba zmierniť ťažkú citovú ujmu a neoprávnený zásah do práva na ochranu poškodeného a pozostalej osoby formou právnych prostriedkov, ktoré sú upravené v Občianskom zákonníku. Je nutné vcítiť sa do prežívania pozostalých blízkych osôb, akú ujmu a traumu predstavuje pre nich smrť osoby blízkej, ktorú stratili v dôsledku protiprávneho konania inej osoby.

30. Dopravná nehoda sa stala v dôsledku nedbanlivosti žalovaného, ktorý však svoj čin oľutoval, písomne vyjadril účinnú ľútosť a ospravedlnenie pozostalým a zároveň uhradil i pohrebné trovy žalobkyni. Skutok nikdy nezľahčoval a za predmetný skutok bol aj v trestnom konaní odsúdený.

31. V konaní bolo zistené, že vzťahy medzi žalobkyňou, jej dcérou a nebohou boli štandardné, teda také, aké možno očakávať od normálnych rodinných vzťahov, žalobkyňa ťažko niesla stratu svojej matky a taktiež aj jej dcéra stratu svojej starej matky, ktorá s nimi zdieľala spoločnú domácnosť, robila spoločnosť, v čase, keď žalobkyňa bola v práci i jej dcére – teda vnučke, chodievali občas na výlety a trávili hodne času doma alebo prechádzkami v meste, na výletoch. Smrť osoby blízkej bola pre nich všetkých traumatizujúca a je zrejmé, že v dôsledku dopravnej nehody a náhleho odchodu matky a starej matky, sa negatívnym spôsobom zasiahlo do ich práva na rodinný, spoločný život, keďže trpeli najmä psychicky. Tieto aspekty súd zohľadňoval i pri určení výšky nemajetkovej ujmy. Súd skúmal aj okolnosti na strane poškodených, ktoré spočívali v intenzite vzťahu žalobkyne s nebohou, vekom nebohej a žalobkyne, otázku hmotnej závislosti na usmrtenej osobe, prípadne poskytnutie inej satisfakcie, súd má za to, že výška náhrady zahŕňa v sebe aj kvalitu vzájomného vzťahu, že psychická bolesť zo straty blízkeho človeka je vnímaná ako neznesiteľná fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalých, veľakrát prerastá až do duševného ochorenia.

32. Súd však skúmal aj okolnosti na strane osoby, ktorá zodpovedala za túto dopravnú nehodu, a to žalovaného, z jeho postoja, tým, že prejavil účinnú ľútosť, ospravedlnil sa.

33. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom aj to, aby výška odrážala aj všeobecné zdieľané predstavy o spravodlivosti, a preto je nutné v danom prípade použiť

aj princíp proporcionality s tým, že súdy porovnávajú čiastky náhrady prisúdené v iných prípadoch, a to nielen v obdobných, ale aj v iných, v ktorých sa jednalo o zásah do ich osobnostných práv, napr. rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7C/256/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8C/264/2013 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť otca maloletého dieťa vo výške 23.000,- eur manželke zomrelého, vo výške 20.000,- eur a rodičom zomrelého každému po 10.000,- eur, pričom pôvodom zásahu bola fyzická osoba z dôvodu porušenia pravidiel cestnej premávky, alebo rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7C/276/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/315/2012, kedy bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy žalobcom 10.000,- eur, v dôsledku úmrtia ich matky pri dopravnej nehode z nedbanlivosti, ďalej rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.12.2012, sp. zn. 4Cdo 139/2011 – smrť chodkyne (dcéry) pri dopravnej nehode - okresný súd priznal 6.000,- eur za zásah do práv rodičov a 2.000,- eur súrodencom, krajský súd priznal 15.000,- eur rodičom a potvrdil 2.000,- eur súrodencom; rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27.06.2019 sp. zn. 2Cdo 235/2018 - smrť manžela a otca žalobcov pri dopravnej nehode – priznané 9.958,- eur a deťom 8.298,48 eur – dovolanie odmietnuté, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 13.06.2019 sp. zn. 3Cdo/78/2019 - dopravná nehoda, smrť otca žalobcu – priznané 15.000,- eur, krajským súdom potvrdené, dovolanie odmietnuté; rozsudok Najvyššieho súdu SR z 19.10.2018 sp. zn. 2Cdo/33/2017 – usmrtenie rodinného príslušníka pri dopravnej nehode – 10.000,- eur.

34. Súd s prihliadnutím i na rozhodovaciu činnosť súdov tak pri výške náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu vychádzal zo sumy 10.000,- eur, pričom žalobu v prevyšujúcej časti nad túto sumu zamietol.

35. Nemajetková ujma je subjektívnou kategóriou (prakticky ide o stav mysle poškodenej osoby, ktorú je možné preukázať iba so značnými potiažmi), právna prax z toho vyvodila záver, že vznik nemajetkovej ujmy nie je potrebné dokazovať v situáciách, kedy je zjavné, že by rovnakú ujmu utrpela akákoľvek osoba, ktorá by bola daná skutočnosťou postihnutá, a šlo by o noto rietu, ktorú dokazovať netreba (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/2555/2010 zo dňa 15.03.2012), je potrebné tiež poukázať na to, že v úvahách ohľadne formy a výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy je potrebné mať na zreteli tiež, že odškodnenie by sa nemalo bez zjavných a podstatných skutkových odlišností konkrétneho prípadu podstatne odchyľovať od zadosťučinenia priznaného v skutkovo obdobných prípadoch, nakoľko vzájomnou konzistentnosťou s už judikovanými vecami sa napĺňa požiadavka jednotného posudzovania porovnateľných prípadov, vyplývajúca z ústavne chránenej rovnosti pred zákonom a právnej istoty, zahrňujúca v sebe tiež potrebu náležitého odôvodnenia výraznejších odchýlok od riešenia v typovej judikatúre.

36. Preto súd aj so zreteľom na výšku peňažných satisfakcií, ktoré súdu určil v prípade, ak do zásahu osobnostných práv dochádza závažnejším spôsobom – usmrtením blízkej osoby sumy vychádzal už z vyššie citovaných rozhodnutí.

37. Náhrada nemajetkovej ujmy pri poškodení zdravia blízkej osoby, pri jej usmrtení, predstavuje náhradu za utrpenie sekundárnej obete, predovšetkým za zásah do ich rodinného života, ale aj za prežívanie pocitov smútku, strachu, frustrácie a iné duševné útrapy. Právna teória (napr. Pavelek O., Náhrada nemajetkové újmy na zdraví a při usmrcení I. vydaní Praha; CH.Beck, 2020, str. 134), tento nárok spája len s prípadmi závažného ublíženia na zdraví, teda s takými, ktorých poškodenie zdravia svojou intenzitou zásadným spôsobom zasiahne nielen zraneného, ale aj jeho okolie, a že predpokladá, že medzi zraneným a sekundárnou obeťou materiálne existuje vzťah blízkych osôb vo svetle týchto predpokladov je potrebné v okolnostiach prípadu vziať zreteľ na to, aké zmeny v rodinnom živote žalobkyne spôsobilo úmrtie matky a v akom duševnom rozpoložení sa nachádzali.

38. V zmysle takto vykonaného dokazovania a zistených skutočností súd považoval za primeranú náhradu sumy vo výške 10.000,- eur s tým, že teda súd zohľadnil len skutočnosti, ktoré boli v konaní preukázané, že žalobkyňa žila v spoločnej domácnosti s matkou a so svojou dcérkou ako i s vnučkou nebohej, že spolu zdieľali štandardný rodinný život, že tieto osoby neboli výživou odkázané na nebohú, keďže i samotná žalobkyňa riadne pracovala, bola zamestnaná, že i ona sama mala a má svoj samostatný príjem, teda neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by v konaní odôvodňovali finančnú závislosť žalobkyne na nebohej, pravdou však je matka žalobkyne bola v produktívnom veku a svojimi radami a schopnosťami bola nápomocná v rodine žalobkyne i jej dcéry a že náhla strata z jej neprítomnosti, je nenahraditeľná.

39. Súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozhodnutia, pričom nad túto sumu nárok žalobkyne zamietol. V časti týkajúcej sa úrokov z omeškania, žalobu zamietol, keďže povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania (rozsudok NS SR z 14.03.2012, sp. zn. 6Cdo/185/2011).

40. Súd zároveň zamietol i nárok žalobkyne na úhradu úroku z omeškania.

41. Podľa ust § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa ust. § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

43. Žalobkyňa mala vo veci úspech, pričom v danom prípade nie je možné hodnotiť úspech žalobkyne k výške nároku uvedenej v žalobe, keďže posúdenie výšky priznania nemajetkovej ujmy je v úvahe súdu, preto jej súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

44. Súd zároveň nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by náhradu trov konania nepriznal.

45. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpisu a spisovej značky konania (§ 127 ods. 1, 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)